GAZETA KRAKOWSKA

Prenumerata kwartalna złp. 12.

N^ER 259.

Pojedynczy numer na welinowym papierze gr. 10.

WTOREK DNIA 25 PAŹDZIERNIKA 1831 ROKU.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzień	godzina	Barometr na 0° e.	Therm.	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
24.	7	27 8, 656	+ 1. 2	— 0 2		mgła	
	12	„ 8, 240	+12. 0	+ 6,2	wschodni słaby	pogoda z chmur.	
	3	„ 8 111	+11 8	+ 6,0	zachodni sredni	pochmurno	
	9	„ 8, 952	+ 9 5	+ 6,0	„ mocny	„ „	

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Londyn 12 *Października*. — Krol udzielił onegday hr. Grey w Windsor dwugodzinne posłuchanie; podczas tego posłuchania odebrał J. K. M. depeszę od vicehrabi Melbourne, na którą po południu udzielona została odpowiedź.

Protestacyą przeciw głosowaniu izby wyższey, podpisało następnie 47 perów, pomiędzy któremi znayduie się królewicz xiąże Susexu, margr. Anglesey i lord Erskine.

W poniedziałek w wieczór zaraz po zmierzchnieniu, zgromadziła się przed domem xięcia Newcastle kupa pospólstwa i wytłukła wszystkie okna. Mocny oddział nowych policyanów rozpędził wkrótce tę zgraię; ale połączyła się znowu przed domem xięcia Northumberland i tę samę zdrożność popełniła. — Z Nottingham dowiaduiemy się, że tam także pospólstwo spaliło do szczętu zamek xięcia Newcastle. Tamże wszystkie domy są zamknięte i ustały wszelkie czynności, takie ım wiadomość o odrzuceniu bilu zrobiła zruszenie. Lud iest do naywyższego stopnia rozdrażniony i lękaią się nowych zdrożności. Po wszystkich rogach poprzylepiane są napomnienia do spokoyności. — W Derby niemógł także lud wstrzymać swey zapalczywości. Doniesienia pod dniem 10 b. m. opisuią nayokropnieyszy stan tego miasta. Ogromna kupa ludu zburzyła do gruntu dom P. Harrisson i prawie niema w mieście gmachu, któryby był oszczędzony; szczególniey ucierpieli znani przeciwni reformie mieszkańcy. Syn P. Haden został przez pospólstwo zamordowany. Woysko musiało dać ognia do ludu i kilkanaście osób zostało zabitych i ranionych.

"Z śmiertelną obawą (piszą z tegoż miasta) oczekuiemy nocy; rozeszła się pogłoska, że pospólstwo chce wszystkie fabryki szturmować i zburzyć. Żołnierze opatrzonemi są obficie ostremi ładunkami; ale rzuciwszy okiem na snuiące się po ulicach massy pospólstwa, lękać się trzeba przed iutrzeyszym ranem wielkiego krwi rozlewu.„ — W Birmingham udało się dotąd unii reformy uspokoić lud i utrzymać spokoyność.

Dziennik *Morning-Herald* donosi w poniedziałek w wieczór co następuie: "Wzruszenie w stolicy iest daleko większe niżeli było w sobotę. Z resztą nie iest głosnieyszem, ani burzliwszem, ale spokoynieyszego rodzaiu, co charakteryzuie mężów, którzy zapobiegaią iego wybuchnieniu. Ci co maią wiele do stracenia drżą o swoie maiątki; ci zaś którzy nie wiele maią, i bytich zawisł od utrzymania kredytu publicznego, niemniey zostaią w boiaźni. Każdy posiadaiący czucie znaku czasu lub moc rozwagi, nie może przed sobą zataić, iż siedzi na beczce prochu i ogień na około niego bucha. Nad zaburzeniami w Derby należy prawdziwie ubolewać, i pewnie ubolewa nad niemi szczerze każdy reformista. Jeżeli zresztą iest prawdą, o czem zapewniaią, że ieden z pastorów po nadeszłey wiadomości o odrzuceniu bilu, kazał we dzwony uderzyć, tedy niemożna bardzo się dziwić, że lud porwał się do buntu i nieposłuszeństwa. Podobnież z żalem dowiaduiemy się, że w Kent zeszłey nocy ogień wybuchnął. Na to nie ma żadney wymowki; bo spalenie własności sąsiada, rzadką byłoby drogą przyłożenia się do sprawy reformy. Na giełdzie rozchodziła się dziś po południu wieść, że dom hr. Dudley, niedaleko tego mieysca stoiący i zamek Belvoir, mieszkanie xięcia Rutland, przez lud spalone zostały. Spodziewamy się iednak, że ta wieść nie potwierdzi się. — Pytanie w banku o gotowiznę bardzo się zwiększyło, osobliwie od bankierow prowincyonalnych, aby na przypadek nacisku byli w stanie uczynić zadosyć żądaniom.,,

Mieszkańcy ulicy Bond zostawali wczoray w wielkim strachu. Rozeszła się bowiem wieść, że kilka tysięcy pospolstwa ciągnie do wybiiania wszystkich okien w domach, w których sklepy nie są zamknięte. Co prędzey pozamykano sklepy, chociaż dopiero godzina 6 była, i cała ulica od iednego do drugiego końca stała się ciemną i smutną. Inne wielkie ulice użyły teyże przezorności.

W iednem z pism wieczornych czytamy: "Ufność publiczności znacznie się zwiększyła, skoro oznaymionem zostało, że hr. Grey miał wczoray kilkogodzinne posłuchanie u króla, i że J. K. M. naywyraźniey oświadczył, iż obstawać będzie przy reformie i teraźnieyszych ministrów przy urzędowaniu zostawi, co dotąd było wątpliwem, gdyż nie bez przyczyny obawiano się wpływu Toryssów i król między innemi żądał mówić z arcybiskupem kanterburskim.,,

Kuryer donosi, że parlament zapewne w przyszły piątek odroczony zostanie i nie będzie przed miesiącem styczniem zwołany. *Times* zaś mniema, że lud z tak długiego odroczenia nie będzie kontent, gdyż miano dosyć czasu do rozważenia kroków, które zamyślaią w teraźnieyszych okolicznościach przedsięwziąść.

Dziś o godzinie 12 w południe deputacye od różnych dystryktów Londynu udadzą się w wielkiey processyi do króla, dla złożenia J. K. Mci próśb dotyczących się reformy parlamentu. Poczynione są wszelkie ostrożności kroki, aby przy tey okazyi spokoyność publiczna niebyła naruszoną.

Wczoray odbyła się gabinetowa rada w wydziale spraw zagranicznych, na którey znaydowali się gabinetowi ministrowie. Narada trwała trzy godziny, a przed nią lord kanclerz rozmawiał długo z hr. Grey w wydziale skarbowym. Pełnomocnicy pięciu dworów mieli także onegday i wczoray długie konferencye.

Xiążę Devonshire, lord namiestnik hrabstwa Derby, poiechał do tego hrabstwa.

Xiążę Talleyrand naiął na przyszłe mieszkanie posłów francuzkich wielki hotel margrabiny Devonshire w ulicy hanowerskiey.

Na posiedzeniu izby niższey dnia 10 b. m. P. Burdett złożył prośbę podpisaną od 600

mieszkańców iednego z cyrkułów londyńskich która w kilka godzin ułożoną została, i proszący oświadczaią w niey: że w rzetelności, mądrości i stałości ministrów naywiększe pokładaią zaufanie, i spodziewaią się, iż podobnegoż zaufania okażą się i nadal godnemi, używaiąc każdego konstytucyjnego środka, który znayduie się w ich mocy, dla dopięcia wielkiego od narodu tak bardzo pożądanego celu, to iest reformy parlamentu. Lord Ebrington podniósł się z swego siedzenia, dla uczynienia zapowiedzianego wniosku.

Na wstępie rzekł: " Zaledwo odważyłbym się wystąpić w tak ważney sprawie, gdybym niepolegał na wsparciu utalentowanych kollegach, a mianowicie tych, którzy tu reprezentnią hrabstwa. Postanowienie, które waszemu polecam przyięciu, zgadzać się pewnie będzie z własnemi waszemi uczuciami; iest one tylko powtorzeniem wyrazu izby niższey, która posiada tyle cnoty i męztwa, że poznała własną niedogodność i błąd przez przyięcie bilu własney reformy, i spodziewam się z pewnością, iż wahać się niebędzie utrzymywać iego następności, i co więcey własne prawa. (powszechne oklaski.) Niechay mi teraz wolno będzie zwrócić waszą uwagę na widok, który sprawy w ogóle wskazywały, gdy J. K. M. teraźneyszych ministrów do rady powołał. Niepotrzebuię wchodzić w szczegóły tego smutnego czasu, ale tylko przypomnieć izbie, co teraźnieysza administracya uczyniła w uspokoieniu zaburzonego kraiu. Przywróciła spokoyność, i to, trzeba na iey pochwałę powiedzieć, bez środków przymusu czyli użycia nadzwyczaynych karnych kroków. Przywróciła zgodę pomiędzy, rozdwoionemi stronami, i położyła koniec nocnem pożarom i codziennem skupieniom, które przeszłey zimy udręczały południowe hrabstwa. Mianowicie uśmierzyła nieukontentowanie średniey klassy ludu, tego ważnego żywiołu społeczności angielskiey, z którey niestety wielu zaczynało iuż pracowitą klassę do zaburzeń pobudzać. Przez coż to dokazali tego ministrowie? Oto iedynie przez przyrzeczenie reformy parlamentu. Dopełnili swięcie tego przyrzeczenia. Ale czyliż pochwała ministrów ma się na środku reformy ograniczać? Czyliż, iakkolwiek ten srodek zabierał im wiele czasu, niezrobili prócz tego wiele innych rzeczy, za które na wdzięczność narodu zasłużyli?,,— Tu mowca zwracał uwagę izby na wiele ulepszeń, które teraźnieysze ministeryum zaprowadziło, i chwalił nakoniec charakter i oświecony patryotyzm mężów, składaiących teraźnieyszą administracyą. Z tem wszystkiem niepominął także niektórych błędów, które mianowicie w Irlandyi popełnili, gdzie za nadto pobłażali stronnictwom. Temperuiąca polityka na nic się zda, iak ostatnie doświadczenie przekonywa, i ministeryum odstąpi zapewne od niey, ieżeli stósownie do dzisieyszego postanowienia izby pozostanie przy urzędzie.— Przy kończeniu mowy wniósł mowca następuiącą rezolucyą:

"Izba nbolewaiąc nad teraźnieyszym stanem bilu do zaprowadzenia reformy w izbie niższey, za którym iest powszechne kraiu mniemanie, i który przez ciągłe i pracowite dyskussye do doyrzałości doszedł, widzi się znagloną stałą swoią przychylność do zasad i głównych swoich urządzeń owego wielkiego środka na nowo głośno wyrzec i nieosłabione swoie zaufanie w rzetelności, wytrwałości i zręczności ministrów, którzy umieli tak trafnie prowadzić i kierować tym środkiem dla dobra kraiu, oświadczyć.,,

P. Dundas popierał ten wniosek, który iednak znalazł zaraz mocnego przeciwnika w P. Goulburn, który twierdził, iż wniesiona rezolucya posłuży tylko do poróżnienia obu izb prawodawczych. Co do ministrów wyraził, że nie widzi nic takiego, w czem-

by na bezwarunkowe zaufanie zasługiwali. Mówiło ieszcze za i przeciw rezolucyi wiele członków, a na końcu wystąpił P. Peel. Gdy iednak przyszło do głosowania, okazało się 329 głosów za, a 198 przeciw wnioskowi, tak, iż rezolucya lorda Ebrington większością 131 głosów przyięta została.

Haga 13 *Październ'ka.* — Nowe posiedzenie drugiey izby stanów eneralnych rozpocznie się w poniedziałek dnia 17 b. m. pod przewodnictwem przedostatniego prezesa tey izby P. Corver Hooft, ponieważ teraźnieyszy prezes P. Toulon posiedł na gub rnatora prowincyi Utrecht. Skarbowe ustawy, które maią bydź do tey izby wniosione, są iuż przygotowane. Xiążęta krolewscy oczekiwani tu są z główney kwatery na 15 b. m. dla znaydowania się przy otworzeniu posiedzeń stanów jeneralnych.

P. Doorn, który dotąd trudnił się tymczasowem zarządzeniem ministerstwa spraw wewnętrznych, otrzymał komanderski krzyż orderu lwa. Oprócz tego udzielił król wielu innym cywilnym urzędnikom znaki orderowe.

P. O'Sull van de Grass, rodem Belgiyc yk i syn byłego radzcy stanu tegoż nazwiska, który dotąd był sekretarzem naszego poselstwa w Petersburgu, został na swą prośbę od tego urzędu uwolniony i tu powraca.

Na granicy Zelandyi zakładaią ciągle Belgianie szańce, drogi przerzynaią i obwarowania ronią. W Maldeghem tak wielka była boiaźń względem rozpocząć się maiących dnia 10 b. m. nieprzyiacielskich kroków, iż większa część mieszkańców pozamykała domy i uszła.

W Amsterdamie miano na giełdzie wiadomość, że hr. Grey, pierwszy minister angielski, do przywrócenia tylko zupełney spokoyności w kraiu pozostanie na urzędzie.

Bruxella 12 *Października.* — Król powrócił tu dziś rano po godzinie 10.

Onegday przybyło tu z Leodyum 50 skrzyń broni. — Z Douai piszą, że przybył tam officer belgiyski dla odebrania 15,000 broni, którą rząd francuzki belgiyskiemu ustąpił.

Jenerał Grundler powrócił z obozu przy Diest, gdzie urządził 6 liniiowych pułków i 2 strzelców.

Jenerał Belliard poiechał onegday rano ztąd z swoim sekretarzem P. Sol do Antwerpii.

Verviers 11 *Października.* — Wczoray o godzinie 3 z południa przybył tu król Leopold. Gwardya narodowa, straż honorowa i władze przyięły go u bramy Xaveć. W orszaku króla znaydowali się: xiążę, brat iego, jenerałowie Chasteller i d'Hane de Steenhuyse, adjutant Capiaumont i wielki marszałek Aerscbot. Wszystkie domy przyozdobione były wieńcami i kwiatami, i król witany był radosnemi okrzykami. Po udzieleniu posłuchań i przeglądzie gwardyi narodowey, odwiedził król kilkanaście fabryk i wystawę kunsztów, iadł obiad w ratuszu, i o godzinie 7 poiechał na powrót do Leodyum.

DONIESIENIE.

Dnia 28 i 29 w Rudawie na Werbowni sprzedane będą publicznie, para koni z ubiorem i wozem dobrym, ziemniaków 50 korcy, siano, owies, zegary, i różne sprzęty domowe. Dnia zaś 31 w wsi Zabierzowie gminie Balice licytowane będą: zegary, ziemniaków 20 korcy, żyto, meble pokoiowe, dwie krowy, i t. p. a to o 10 z rana a o 2giey z południa b. m. i r.

W Chrzanowie 24 Października 1831 r. Tomasz *Jaworski* Kom: Sąd.